
WAARDEVERDUIDELIJKING : EEN KANS OM TE KIEZEN.

Wanneer u naar een workshop gaat, wat verwacht u dan ?

Misschien kan u de volgende lijst met mogelijkheden eerst aanvullen met wat u zelf belangrijk vindt en daarna de complete lijst rangschikken van 1 tot + 20, in volgorde van belangrikheid.

Als ik naar een workshop ga, wil ik

mijn ervaring kunnen <u>toepassen</u> in de klas	1	⁵
zo weinig mogelijk <u>opschrijven</u>	2	¹⁵x..
duidelijke <u>informatie</u>	3	¹¹
<u>ervaringsgericht</u> werken	4	⁶
iets <u>nieuws</u>	5	²✓
gestimuleerd worden in m'n eigen <u>zoeken</u>	6	¹✓
veel <u>rustpauzen</u>	7	¹⁴x..
mij kunnen <u>onthouden</u> als ik dat nodig vind	8	¹²
op mijn eigen <u>tempo</u> kunnen werken	9	¹³x..
interessante <u>mensen</u> ontmoeten	10	⁷
echt aan mijn <u>trekken</u> komen	11	⁹
me daar <u>thuis</u> voelen	12	¹⁰
<u>mezelf</u> beter leren kennen	13	⁸
<u>inzicht in maatschappelijke verhoudingen</u>	14	³✓
<u>verloren worden</u>	15	⁴
	16	
	17	
	18	
	19	
	20	

De achtergrond in het blikveld.

Heel wat mensen komen enkel graag naar een workshop als ze denken dat er aan een heleboel van hun noden voldaan zal worden. Heel wat leerlingen komen enkel graag naar de school als ze voelen dat er aan een deel van hun elementaire noden tegemoet wordt gekomen. Waardeverduidelijking nu is één mogelijkheid om aan een deel van de behoeften van leerlingen te beantwoorden. Leerlingen kunnen o.a. problemen hebben op het gebied van kennis, emoties en waarden. Een belangrijk gegeven is dat een verbetering op het niveau

van waarden een deugddoende verbetering meebrengt op het loutere kennisgebied.

Waardeverwarring ?

Leerlingen worden geconfronteerd met een voortdurend veranderende maatschappij waarin, doorheen die verandering, heel wat contradicties voorkomen. In de school wordt dit patroon soms nog versterkt. Wat en wie kunnen ze nog geloven ? Bijvoorbeeld : de school stelt dat samenwerken nuttig en noodzakelijk zou zijn. Tegelijkertijd versterkt ze het gevoel dat we eerst voor onszelf moeten zorgen.

Deze contradicties zijn moeilijk te verwerken, ze veroorzaken waardeverwarring en gedragsstoornissen. Voorbeelden daarvan zijn : onzekerheid, conformisme, apathie, oppervlakkigheid, onstandvastigheid, stuurloosheid, aanstellerigheid, eigenlijk allerlei vormen van chronisch niet geconcentreerd en niet gemotiveerd zijn.

Waardeverduidelijking als blikopener.

Waardeverduidelijking is nu een methode waarin de leerlingen leren hun eigen waarden te ontwikkelen. Louis E. RATHS heeft dit proces van waardenen uitgewerkt in zeven deelprocessen, gebaseerd op kiezen, waardenen en handelen :

- kiezen :
 - 1. de leerlingen kiezen vrij hun waarden
 - 2. tussen alternatieven
 - 3. na het afwegen van de gevolgen
- waardenen :
 - 4. de leerlingen voelen zich goed met de gekozen waarden
 - 5. en komen er verbaal openlijk voor uit
- handelen :
 - 6. de leerlingen handelen naar hun gekozen overtuiging
 - 7. en dit regelmatig en standvastig.

Dat veronderstelt wel een zekere beginhouding, zowel bij de leerlingen als bij de leraar. Van beiden wordt verwacht dat ze

aanvaardend en niet beoordelend zijn;
verscheidenheid waardenen, omdat er niet altijd „juiste” of „verkeerde” antwoorden zijn op vragen i.v.m. waarden;
respect opbrengen voor de keuze van het individu om al of niet deel te nemen;
respect hebben voor de individuele respons;

iedereen aanmoedigen om eerlijk te zijn;
 bereid zijn tot luisteren;
 belemmerende en bedreigende vragen vermijden.

Vooraf de houding van de leraar is hierin beslissend.

Het is ook zo dat waardeverduidelijking zelf deze basishoudingen aanmoedigt en versterkt. Het fijne van waardeverduidelijking is dat vrij vlog zelfs eenvoudige oefeningen een ontspannen sfeer van vertrouwen kunnen scheppen. In een dergelijke omgeving krijgen de leerlingen de mogelijkheid van houding te veranderen als ze dat willen. Dit bevordert het vermogen van de leerlingen om

hun ideeën, overtuigingen, waarden en gevoelens mee te delen;
 anderen aan te voelen;
 problemen op te lossen;
 beslissingen te (durven) nemen;
 al of niet deel te nemen aan de groep.

W	O	R	K	S	H	O	P.
a	p	e	r	t	u	p	r
a	e	l	e	i	m	e	a
r	n	a	a	m	a	r	k
d	e	x	t	u	n	a	t
e	n	e	i	l	i	t	i
r	d	r	e	e	s	i	s
e		e	f	r	e	o	c
n		n		e	r	n	h
d		d		n	e	e	
				d	n	e	
				d	n	e	

We gaan ervan uit dat het basisbeginsel van een workshop (stroom) in waardeverduidelijking de ervaringsgerichte benadering is. Daarom willen we ons beperken tot zeer korte theoretische uiteenzettingen. Meer belang hechten we aan het creëren van een open, veilige sfeer waarin iedereen aan zijn trekken komt en zich thuis kan voelen.

We willen dit bereiken doorheen een aaneenschakeling van praktische oefeningen zonder competitiegeest met positieve feedback naar een gebruik in de eigen klassituatie toe. Informatie over bestaande en bruikbare uitgaven, ook in het Nederlands, zit verwerkt in een syllabus die elke deelnemer krijgt.

Als een logisch uitvloeisel van deze workshop vinden we het belangrijk dat de groep tijd en aandacht besteedt aan evaluatie, waarin ook de bezorgdheden besproken worden.

Allicht ervaren we samen hoe boeiend "school" kan zijn.